

'IK HEB ZO M'N MENINGEN'

Door Joost Niemöller
Fotografie: Paul Levitton

Ik heb begrepen dat je een liefhebber bent van country.

"En western. Allebei de soorten."

Hou je ook van de nieuwe lichte country artiesten?

"Niet echt. Sommigen zijn oké. Veel van die nieuwe jongens zijn eigenlijk pop. Mijn favoriete country-artiest is Dwight Yoakam. Goed, zijn laatste plaat is wat minder mischien. Het is duidelijk dat hij nogal depressief is, hè. Ha ha! Ik geloof dat hij net een verbroken relatie heeft. Ik hou van z'n *stuff* omdat het niet zo *flashy* is, meer *hillbilly*. Hij groeide op in Kentucky, maar leeft nu in LA."

Je vader was vrachtwagenchauffeur.

"Hij was eigenaar van een vrachtwagenbedrijf. Maar hij reed zelf ook. Hij hield inderdaad ook van country & western. Waylon Jennings zocht iemand om hem te interviewen voor een lokaal studenten-radiostation. Ze namen toen met mij contact op. Dat was anderhalf jaar geleden. Nou, heel interessant vond ik dat. Dus ik ben toen keurig al z'n

video's gaan bekijken, heb z'n muziek bestudeerd, alles. Waylon was echt een outsider, hè, werd uit Nashville getrapt omdat hij zich niet wilde conformeren. Mijn vader ging helemaal uit z'n bol toen hij hoorde dat ik Waylon Jennings ging interviewen. Aan het einde van het interview vroeg Waylon of ik een Metallica-CD voor zijn kinderen wilde signeren. En ik had een Waylon Jennings-CD met het verzoek of hij die wilde signeren voor mijn vader."

De teksten die je voor Metallica schrijft, lijken steeds persoonlijker te worden.

"Het schrijven van teksten wordt steeds moeilijker. Op de eerste plaat was het nog: *'Let's bang our heads against the wall!* Meer wisten we ook niet. Maar ja, je groeit toch op en wordt je bewust dat er meer is op de wereld. Dan ging je naar CNN kijken en schreef maar een song over wat je daar zag. Dat werd een echt metal-gebruik trou-

James Hetfield (29) is zanger, gitarist en componist bij de Amerikaanse heavy metal band Metallica, die onlangs in de Rotterdamse Kuip speelde. Van hun laatste CD werden 11 miljoen exemplaren verkocht.

wens. Haha! Daarna ging ik meer naar binnen kijken. Toen werd het een stuk moeilijker. Ik ging teksten schrijven waarvan ik niet echt wist wat ze betekenden. Ik kwam daar dan pas achteraf achter. Of omdat anderen me gingen vertellen wat het voor hen betekende."

Waar gaat The Struggle Within over?

"Geen flauw idee. Ik was op zoek naar een onderwerp. Ik had de titel al. *The Struggle Within* moest gaan over... hoe moeilijk het is om een tekst te schrijven. Ha ha! Ik ben er, denk ik, net iets te stom voor."

Het lijkt te gaan over geen contact kunnen krijgen met je eigen emoties.

"Ja, dat soort dingen."

De composities op jullie voorlaatste CD, ...And Justice For All, zijn echt waanzinnig ingewikkeld. Allemaal stukjes en beetjes in elkaar gestoken.

"Klopt. Die plaat is veel te grillig geworden. We hebben ons daarbij vergalopeerd, onder het motto: we zullen wel eens laten zien hoeveel riffs we in een song kunnen stoppen."

Op die plaat valt ook goed te horen dat Metallica feitelijk een tweemansband is. Jij op ritmegitaar en zang, en Lars Ulrich, de drummer. De basgitaar van Jason Newsted is nauwelijks te horen, en alleen hier en daar speelt Kirk Hammett een gitaarsolo.

"Het is wel duidelijk wie dat gemixt hebben, niet? Lars en ik dus. Maar het klopt: wij construeren de songs ook. Als we aan een plaat gaan denken, luisteren Lars en ik alle bandjes met riffs af die we gemaakt hebben; ook die waarop Jason en Kirk hun riffs hebben opgenomen. Daar kiezen we dan uit. Jason en Kirk hebben daar geen problemen mee. Het werkt gewoon niet als je met z'n vieren in een ruimte bent en eentje begint van: luister, ik heb hier een riff. Je kunt je dan niet concentreren, iedereen begint vanzelf te dollen en te zuipen. Muziek schrijven is een serieuze zaak. Dat zijn heel intense sessies hoor, met Lars en mij. We zijn allebei heel koppig. Het kan dus lang duren voor een van ons tweeën toegeeft."

En nu begin je ook nog bijna echt te zingen.

"Ja, bijna. Ha ha! Ik heb me altijd alleen ritmegitarist gevoeld. Ik zong omdat niemand anders dat wilde. We hebben gewoon nooit een goeie zanger gevonden. Maar goed, voor de laatste plaat wilde ik me dan wel meer op de zang concentreren. Dat was niet eenvoudig. Op een bepaald moment verloor ik m'n stem in de studio. Moest ik naar een keelarts, daarna naar een stemtherapeut. Ik heb toch altijd gedacht dat dat soort dingen voor doerjes waren. Niet echt mannelijk. Het was altijd: hup, een bier en we gaan ervoor. Maar ja, twee jaar op tournee, drie uur

zingen per avond, dan moet je er wel iets voor doen, anders gaat het niet."

Heavy metal is nu populairder dan ooit. Zit er nog creatieve beweging in?

"Er zijn bands die het behoorlijk verknald hebben voor de anderen. Dat satanistische gezeik, al dat bloed en baby's-gedoe, death metal, hoe ze het ook noemen. Ik zie Metallica toch meer als iets tijdloos. We willen wat meer emotie laten zien dan alleen haat."

Hoe lang duurt deze tournee nog?

"Nog twaalf dagen te gaan! De band, de crew, iedereen is nu in een fantastische stemming. We hebben alleen nog maar een paar buitenoptre-

'FADE TO BLACK WAS ECHT GEEN AANBEVELING OM ZELFMOORD TE GAAN PLEGEN. DAT MOET IEDEREEN ZELF MAAR WETEN'

dens hier in Europa. Aan het eind hebben we 304 concerten gedaan. Met kleine onderbrekingen dan. Maar ik ben zelf geen enkele keer langer dan twee weken thuis geweest. Bijna angstaanjagend als ik me realiseer dat ik straks gewoon thuis zal zitten. Wat moet ik dan in godsnaam doen? Opeens worden er 's ochtends geen papiertjes met dagschema's meer onder de deur geschoven."

In Jakarta braken er rellen uit. Was er niet genoeg politie?

"Misschien wel teveel. Wie zal het zeggen. Die lui daar wisten in elk geval absoluut niet hoe je een show op moest zetten. Er waren militairen met bamboestokken. Dat was het zo'n beetje. Je kon de hoogte van hun rang afmeten aan de dikte van hun stok. Ha ha! In een tijdschrift hadden ze de route afgedrukt waarlangs we naar het stadion zouden rijden. We zaten in zo'n bestelwagentje. Duizenden kinderen stonden er te wachten, die op dat wagentje begonnen te slaan. Het werd best wel eng. Sommigen gingen op de weg liggen om zo de auto tot stilstand te dwingen. Ze begonnen de auto om te duwen. Iedereen was door het dulle heen. En toen brak die rel uit. Dat

was nog tijdens het voorprogramma. We zagen een vuur bij de poort. Dat bleek achteraf van de mensen te zijn die buiten stonden en de politie te lijf wilden gaan. Het had iets met corruptie te maken. Een promotor die teveel vroeg voor kaartjes. Het kwam echt niet omdat wij halverwege niet meer door wilden gaan of zo. Ik denk wel dat als we nu in Mexico City komen, of in Zuid-Amerika, of in Azië, dat we alle vier een eigen body-guard zullen moeten hebben."

Lars Ulrich, jullie drummer, komt uit Kopenhagen, en is toen naar LA verhuisd. Op het gebied van heavy metal bleef hij echter Europees georiënteerd. Had dat invloed op jou?

"Ik kende Black Sabbath, Ted Nugent, Aerosmith. Hij introduceerde me tot het wat zwaardere spul. Al die Europese bands hadden toen alleen nog een single uit. Die waren in LA niet makkelijk te krijgen. Bij Lars thuis zat ik de hele dag die Europese singles op te nemen. We speelden alleen covers van Europese heavy metal groepen. In LA wist natuurlijk niemand dat het covers waren. Maar LA was niet de plek voor ons. We werden nauwelijks geboekt in de clubs, omdat ze dachten dat we een soort punkband waren. Op de radio werden we natuurlijk ook niet gedraaid. In Europa waren de heavy metal bands niet zo afhankelijk van de radio. Het draaide veel meer om bladen, *fanzines*, onderlinge uitwisseling van cassettes. In die clubs in LA kwam men alleen maar om te poseren. Dat maakte dat we steeds agressiever en sneller gingen spelen. We schreeuwden gewoon om aandacht. Dus ja, ik denk dat die clubs in LA onze stijl wel hebben ontwikkeld. Ha ha! In San Francisco bleken er ook mensen te komen om naar ons te luisteren. Dus toen gingen we daar maar wonen."

Wat is in Amerika een echte heavy metal-stad?

"San Francisco is de hoofdstad van de trash metal. Echte heavy metal-steden zijn Jersey City en New York. Ook veel rondom de meren. Chicago, Detroit, Cleveland, Milwaukee. Zelf speel ik nu liever in de wat kleinere steden in de midwest. Het B-circuit zeg maar. Zoals Salt Lake City. Dat was echt helemaal te gek. Je denkt natuurlijk aan die mormonen, maar de meisjes daar... ha ha! Waren zeer bereidwillig dus. Die zullen daar wel onder grote druk staan. Er waren wel steden als Rapid City in Noord-Dakota, waar de lokale priester een petitie had georganiseerd om Metallica niet toe te laten. Omdat wij drugs gebruikende satanisten zouden zijn. We nodigden hem nog uit bij de soundcheck. Stond hij al onze teksten door te nemen. God, wat had die man er een zin in ons ergens op te pakken. Wat een leven, hè, andermans fouten najagen."

Echt controversiële teksten hebben jullie toch nooit gehad? Fade To Black misschien.

"Ik schreef dat nummer in een deprimerende tijd

voor ons. Maar het was echt geen aanbeveling om maar zelfmoord te gaan plegen. Dat moet iedereen zelf maar weten. Natuurlijk zullen er best kids zelfmoord hebben gepleegd met *Fade To Black* op het cassette-deck. Maar we hebben ook honderden brieven gehad van fans die schreven dat die song hen had gered, dat ze nooit hadden gedacht dat anderen zich ook zo konden voelen. Je hebt gelijk, denk ik; echt controversiële teksten hebben we niet. Hooguit dat ik wat grof in de mond kan zijn; veel *fuck* dit en *fuck* dat. En sommige covers die we doen misschien, als *So What*. 'I raped your mother,' dat soort teksten. Haha! Het is vooral grappig bedoeld hoor, met dan zo'n luchtig popmelodietje eronder over baby'tjes die je wilt vermoorden."

Metallica is nu ook muziek voor meisjes geworden, hè?

"Bij de laatste CD is er een ander publiek bij gekomen. Metallica komt meer op de radio. Je hoeft niet meer speciaal dat leren jasje te hebben om naar een Metallica-concert te gaan. Zelfs met een stropdas mag."

Die laatste CD, Metallica, is echt de klassieke plaat, hè? Ik kan me niet voorstellen hoe het hierna nog verder moet.

"Het is een heel solide plaat denk ik. Ik kan er af en toe nog steeds naar luisteren. Ja, hoe verder. Maar weet je, ik heb me altijd afgevraagd waarom een band als de Blue Oyster Cult nu nog steeds optreedt. Ze hadden hun top eind jaren zeventig, speelden toen in stadions en zo. Het moet niet eenvoudig zijn om dan weer terug te moeten naar het clubcircuit. Maar als ik erover nadenk wat ik zou doen in zo'n geval, dan is dat uiteindelijk toch niet anders. Gewoon spelen vanuit je hart. Trouwens, hoeveel groter kan het nu nog worden met ons? Nog een groter podium? Nog meer vuurwerk? Waarom moet een volgend album nog meer verkopen om een beter album te zijn?"

Heb je al enig idee hoe de volgende plaat zal worden?

"Nee. We hebben er ook nog niet echt over gepraat. We hebben allemaal onze bandrecorder-tjes onderweg natuurlijk, en soms speelt iemand in de stemkamer even een riff, gaan we daar op door. Maar we kunnen ons eigenlijk alleen maar concentreren op slapen en spelen en ervoor zorgen dat de show te gek wordt. Het schrijven van materiaal onderweg werkt niet met deze band. We zijn zolang op tournee dat we nu echt eerst een pauze nodig hebben. Ik denk dat het zeker een jaar gaat duren voor we zelfs maar beginnen te denken een studio in te gaan."

Bestaat er zoiets als de klassieke Metallica-song?

"Je kunt dat het beste afmeten aan hoe de nummers live vallen. Ik ben bang dat we *Seek and Destroy* wel voor eeuwig zullen blijven moeten

spelen. En dan nog steeds proberen om het te menen ook! Maar ja, hoe vaak zullen we *Ozzy Osbourne Paranoid* wel niet gedaan hebben?"

Jaag je nog steeds?

"Jawel hoor. Omdat het lekker is helemaal weg te zijn van iedereen."

Op de laatste CD zing je: 'I hunt, therefore I am.'

"Dat gaat niet over mij, hoor. Ik hou erg van dieren. Dieren liegen niet. En ja, dat nummer *Of Wolf and Man...* Kijk, wolven hebben ook menselijke kenmerken. Dat heb ik geprobeerd

uit te drukken. De wolf is echt een familiédier, ze hebben een gezichtsuitdrukking, er bestaat onderlinge dominantie."

Heb je zelf wolven gehad?

"Ik heb een husky gehad, een tijdje. Ik geloof niet dat wolven het eigendom van mensen mogen zijn. Maar je kunt wel bastaards kopen. Ik hou gewoon van dieren."

Maar je houdt er ook van op ze te schieten.

"Ja. Dat is deel van de voedselketen. En van het noodzakelijke management. Er zijn helaas teveel mensen, dus we moeten de dieren wel managen, willen ze niet uitsterven. Ook al zou dat eigenlijk niet zo moeten zijn."

Ben je nog steeds lid van de National Rifle Association?

"Ja. Ik geloof in het recht op een vuurwapen. Ik vind ook dat je moet weten hoe ermee om te gaan. Met sommige beperkingen ben ik het wel eens. Bijvoorbeeld de wachttijd van twee weken voor aankoop die er nu is. In die tijd kunnen ze de koper checken."

Automatische wapens moeten ook kunnen?

"Het is moeilijk om vast te stellen wat kan en wat niet kan. Want als de anti-gun mensen eenmaal hun voet tussen de deur hebben, gaan ze door tot niemand meer een geweer mag hebben, al is het maar om te jagen of in de achtertuin op blikjes te schieten. Mensen houden van wapens. En als de psychopaten in de winkel geen geweer meer mogen kopen, dan doen ze het wel op straat."

Je bent zeker geen vriend van Clinton.

"Niet op gestemd, nee."

Je stemt toch nooit?

"Dat bedoel ik. Het is vandaag de dag erg in om te zeveren over: o die arme dit, o, die arme dat. Niemand doet een stapje achteruit om naar het grote beeld te kijken. O, laat de arme Haïtianen met aids allemaal maar binnen. Als de andere landen dat zien, wordt Amerika een vrijhaven voor de aids-patiënten over de hele wereld."

Zo goed is het nu ook weer niet gesteld met de gezondheidszorg voor armen in Amerika.

"Weet je, het draait allemaal om de belastingen. De rijken meer belasten is het antwoord niet. Minderheden, arme mensen in krotten, blijven maar al die kinderen produceren. Waarom in godsnaam. Ze kunnen er nog niet eens één onderhouden. Waarom staat men toe dat dit gebeurt? In sommige landen zeggen ze: als je zo en zoveel geld hebt, mag je ook maar zo en zoveel kinderen. Dat is hard. Maar er moet toch iets gebeuren? Als je belasting betaalt, zou je ook moeten kunnen zeggen waar je

geld heen gaat. Dan zou je je er een stuk beter over voelen."

Je bent nooit erg politiek betrokken geweest, niet?

"Niet echt. Ik heb zo m'n meningen. Maar die heeft iedereen wel."

Ben je nog nooit enthousiast over welke presidentskandidaat dan ook geweest?

"Ik vond Ross Perot interessant. Hele zakelijke instelling. *To the point.*"

Maar je stemde ook niet op hem.

"Nee. Zo erg was ik er ook weer niet voor."

Perrot is ook niet erg rock 'n' roll.

"Nou ja, we hebben nu een MTV-president dus. Jezus, al dat gelul over de jeugd die zo nodig moest stemmen. Maar waarop? Op Clinton? Iedereen is kennelijk vergeten dat de vrouw van de vice-president vijf jaar geleden hoofd was van de PMRC (een organisatie die ten strijde trok tegen de vermeende verderfelijke invloed van teksten in de popmuziek), de grootse vijand van popmuziek die er ooit geweest is. En al die MTV-fans stemmen nu voor die shit. Ongelooflijk!" ●